

Marie Brixtoftes (Radikale Venstre) tale ved 2. behandlingen af Gentofte Kommunes budget for 2023-24

Under valget bankede Radikale Venstres kandidater døre i omkring 150 sammenlagte timer. Her prædikede vi ikke - her lyttede vi. Hvad var Gentoftes borgere optaget af? Hvilke gode ideer havde de? Hvad kunne gøres bedre? Vi spurgte for at blive klogere - for flere perspektiver er altid bedre end få.

Fra alle disse borger-samtaler og fra lokal medlemsinddragelse gik RV til budgetforhandlingerne med over 100 gode og nytænkende ideer for kommunen og for vores dejlige borgere. Forslagene havde især blik for Danmarks 3 store kriser: klimakrisen, trivselskrisen og velfærdskrisen - men også et fokus på at få en mere demokratisk kommune.

Men hvad var den bedste vej at gå for at få flere radikale mærkesager på dagsordenen - for at få mere stærk, fri og grøn politik gennemført - på den korte bane - vs. på den lange bane? For gik vi med i budgettet, ville borgmesteren kunne bryste sig af at samarbejde bredt - noget som vi endnu ikke på det tidspunkt havde set mange tegn på. Indtil budgetforhandlingerne startede, havde valgperioden nemlig startet med en konstituering hvor alle partier bortset fra Socialdemokratiet blev holdt udenfor - og dernæst båret præget af lange diskussioner men ikke en stor fornemmelse af lydhørhed i forhold til - først - vores ambitioner om et åbent udbud af den reserverede "KDY-grund" og om en borgerinddragende helhedsplan for Skovshoved Havn og - dernæst - vores ambitioner om at bygge den 50 meter svømmebane i Gentofte Sportspark, som svømmerne og borgerne har brug for. Der var meget få tegn på dét brede samarbejde, som vi havde håbet på da vi gik til valg - og da vi helt uforbeholdent pegede på Michael Fenger under valget.

Men... gik vi ikke med i budgettet, ville vi ikke sidde med ved bordet og have mulighed for at trække i grøn og liberal retning de næste 2 år. Vi besluttede os for - at selvfølgelig ville vi blive siddende ved forhandlingsbordet. Og der blev aldrig en grund til at gå. Tonen var respektfuld, rummet var tillidsfuldt og stemningen var positiv. Og det vil jeg gerne takke borgmesteren for. Du satte den ramme - og det kommer nu

langt flere borgere til gode, end hvis du bare var kørt videre i parløb socialdemokratiet. Tusinde tak, Michael.

Vi endte med et budget proppet med radikal politik. Nogle radikale mærkesager kæmpede de andre partier for – og det var jeg glad for – fordi vi tidligt blev klar over at vi ikke kunne få alle de mange forslag med 😊 Jeg vil nævne de tiltag vi er stoltest af og glædest for – og nogle af dem har vi kæmpet for, sammen med de andre partier, og nogle af dem har vi kæmpet for helt alene:

Som meget klima-offensive glæder det os at vi nu forpligter kommunen til en forcering af fjernvarme-udrulningen - med det som ligner 10%. Det er vigtigt at der er afsat 23 mio kr til nye cykelstier over de næste to år – og at der kommer bedre lademuligheder for elbiler inkl. lynladere. Og nu vil det også være muligt for borgerne - i områder, hvor det kun er muligt at oplade el-bilen ved kantstenen - at nedfræse kabelskinner i fortovet. Vi har aldrig syntes at den underliggende klimaplan var ambitiøs nok, og især ikke efter vi har måtte gå et skridt tilbage bl.a. til fossile brændstoffer pga. forsyningskrisen, men det nye budgetforlig skubber klimaplanen i den rigtige retning.

I forhold til den **anden** alvorlige krise Danmark står overfor, nemlig trivselskrisen - så SKAL vi have knækket trivselskurven for vores børn og unge. Faktisk tager den mentale mistrivsel, et hop i den gale retning, hver gang man måler den, hvor de seneste tal viser at hver tredje unge kvinde og hver femte unge mand rapporterer dårligt mentalt helbred. Forskningen viser at teenageres døgnrytme forskydes, så de får svært ved at falde i søvn før midnat fordi teenager-hjernen har brug for den særlige REM-søvn og den særlige NREM-søvn man får i de lyse morgentimer, for at kunne udvikle sig til en voksen-hjerne. Får man som ung ikke nok søvn, stiger angst-niveauet og følelsesreguleringen bliver markant dårligere. Derfor vil vi nu med budgetforliget indføre senere mødetider for udskolingen – måske bare til kl. 9 og i starten som et forsøg på 3-5 skoler. De trivselsredskaber, man som barn og ung får hos en psykolog, dem kan vi give til børnene inden de kommer i mistrivsel så de er bedre rustet til at klare deres liv – og derfor sættes trivsel nu på skoleskemaet. Dernæst fik vi afsat midler til at sikre trivslen for højtbegavede børn – en gruppe børn hvor 40% generelt set mistrives, hvis det ikke opdages og hvis de ikke

bliver stimuleret. Og så har vi lært, da de 58 forældre gik sammen og klagede, at skolevisitationen og sagsbehandlingen ikke har fungeret godt nok – derfor får de ekstra midler – inklusiv en pulje øremærket til nødvendig supervision. Og så bliver co-teaching rullet ud på alle skoler - således vi får langt flere klasser med to undervisere.

I forhold til velfærds krisen – altså at der simpelthen mangler arbejdskraft og varme hænder til vores børn, til vores psykisk sårbare og til vores ældre – så glæder det os at vi i budgetforligskredsen er enige om at afbureaukratisere. Frikommune-forsøgene har vist os gang på gang – at det er muligt at fjerne ligegyldige og tidskrævende skemaer – som frigiver mere tid til kerneopgaverne – og det skaber både større værdi for borgerne, men det skaber også højere trivsel for medarbejderne. Og højere trivsel hos medarbejderne hjælper med fastholdelsen og rekrutteringen til velfærdsopgaverne.

I forhold til at få en mere demokratisk og inkluderende kommune – er der virkelig nogle sejre. Vi får nu endeligt en borgerrådsgiver – som 77 andre kommuner i Danmark – noget der VIL højne retssikkerheden og gennemsigtigheden for borgerne. Dernæst er borgmesteren gået med til at vi i kommunalbestyrelsen - sammen - skal evaluere Gentoftemodellen. Gentofte har nemlig en særlig model for kommunalbestyrelsesarbejdet, hvor de fleste stående udvalg kun mødes hver 3. måned (i stedet for hver måned som i andre kommuner), og hvor økonomien er fjernet fra de stående udvalg. Der bruges så i stedet mange penge på opgaveudvalg med borgerne – og jo, borgerinddragelse er godt og vigtigt – men ikke altid som lange opgaveudvalg med 10 nøje udvalgte borgere, hvor alle sidder med et snævert kommissorium som en spændetrøje – og ender med at lave – ofte vage luftige anbefalinger, som ingen senere hen har ejerskab for. Det er godt at prøve noget nyt, men det SKAL også evalueres og justeres, og måske i små områder tilbagerulles. Dernæst får vi en 'Gentoftes Internationale Dag', med mini-OL, åbne ambassader, madboder og kunst/kultur fra alle de mange forskellige lande som 12% af vores borgere kommer fra, OG vi får en aften hvor vi fejrer og hylder alle byens frivillige.

Selvom budgettet er fuld af radikal politik, så er der rigtigt meget vi ikke fik med. Både fordi der kroner-øre-mæssigt også skulle være plads til andres kæpheste, men også fordi der desværre ikke var afsat tid nok til at drøfte

alle forslagene. Vi er særligt ærgerlige over ikke at få en udvidelse af kommunalbestyrelsen med. Med 19 kommunalbestyrelsesmedlemmer – er vi en af de kommuner i Danmark (ud over de store kommuner såsom Kbh, Odense, Århus) som har færrest kommunalbestyrelsesmedlemmer per borger over 18 år. Det betyder et mandat kræver næsten dobbelt så mange stemmer som det koster i gennemsnit i de andre kommuner. Det kommer kun et parti til gode: det Konservative Folkeparti. Det gør at de mindre partier ikke kommer ind (eksempelvis LA) og at mange flere borgere derfor ikke bliver repræsenteret. Det gør også at mange af partierne er repræsenteret af blot én person. Når man som én person skal repræsentere et helt parti, knokles der så hårdt, at det næsten er umuligt at forene med et familieliv og arbejdsliv ved siden af. Det mener vi ikke er fair, og bliver noget vi fortsat vil kæmpe for. Jeg udfordrer også borgmesteren til at komme med én god grund til at afvise forslaget 😊

Vi bad også borgmesteren om at demonstrere hans nye samarbejdsvillighed ved at lave en fair fordeling af formands- og næstformands-poster i de stående udvalg – så de ikke kun er forbeholdt Det Konservative Folkeparti og Socialdemokratiet – og så 35% af alle stemmerne i kommunen ikke holdes udenfor. Det lykkedes ikke, men vi opgiver ikke håbet her.

Vi kæmpede også - forgæves - for mere ambitiøse klimatiltag – fx Co2 budget på mad, minimering af klimabelastning fra kunstgræsbaner og gennemgribende hastighedsnedsættelser.

Og så blev der desværre ikke afsat – flere - penge til sport – da sportspengene allerede er allokert til den meningsløse udvidelse af Kildeskovshallen. Vi drømmer – sammen med borgerne - om padel, tennis og basket – og vi håber derfor – at vi i den kommende tid kan støtte borgernes private initiativer. Og så glæder vi os til at lave en samlet sportsplan for byen så vi kan udrulle mere sport ved næste budgetforlig. I det hele taget glæder vi os til at fortsætte det gode samarbejde de næste mange år.

Det skal give mening for os at bruge så meget tid på noget, som vi gør på kommunalpolitik. - Heldigvis er der 3 år tilbage af valgperioden – og vores brændende ønske om at lytte til borgerne og optimere kommunen med god socialliberal og grøn politik – det ønske stopper ikke her. Jeg vil gerne

takke forvaltningen for et vanvittigt flot stykke arbejde, takke udvalgene for god sparring og alle kollegaerne for inspiration. Og en stor tak til dig Michael for at lede processen og for at stå i spidsen for dette flotte budget, som alle partier kan se sig selv i. Det er godt gået.

Vi takker for første runde, for alt det vi fik, og vi kæmper videre for resten. Tak for ordet.